

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Visszaemlékezések a tanuló korból.

A 60-as évek elején hire sem volt hazánkban az állatvédő egyesületeknek, mégis találunk nyomokat, melyek határozottan állatvédelmi törekvésekre mutatnak.

A régi gyakorlati paedagogusok jól tudták, hogy a zsenge gyermeki lélek legalkalmasabb talaj a nemes érzelmek meggyökereztetésére, e célból kisebb versek és elbeszélésekkel már az elemi iskola kezdő osztályaiban ébresztgették a szeretet és könyörület érzelmait az állatok iránt.

Ez évek tankönyv-irodalma nem volt ugyan fejlett, de tartalmilag értékes volt s ami fő, egészen a gyermekvilág kedély- és ismeretköréhez alkalmazkodott. Olvasmányai a szív és lélek nemesítésére irányultak, abba mélyen, kitörülhetetlenül bevésődtek, valóban neveltek.

A Gáspár János-féle „Csemegék“ és „Olvasókönyv“-ből ma is élénk emlékemben van a következő kis vers:

Egy kegyetlen gyermek minden kis állatot
Ha szerét tehette, ütött, vert, kínozott;
Kivált a madárkat szerette nyakgatni,
Játékból szegénynek tollát kifosztani.
Istentelen gyermek, hogyan tehetsz ilyet?
Meglásd, megvér érte egykor jó Istened!

Mily egyszerű reámutatás arra, hogy a gonosz gyermek kínozta az állatot, s a vallásos nevelés figyelmeztetése erre az, hogy a jó Isten megbünteti érte.

Egy másik emlékemben levő kedves kis versből a következő sorokra emlékezem:

Pikk-pakk, pikk-pakk, az ablaküvegen
Egy szegény kis madár kopogtat szüntelen:
Bocsássatok be, hull a hó,
A szél süvölt s oly fagyfaló.
Bocsássatok jó emberek!
Meggzánták őt s nyitottak ablakot,
Odabenn melege és eledelt kapott.

Itt a vers szavai emlékemben elmosódtak, a további tartalom az, hogy a kis madár felmelegedve s jóllakva, ismét kopogtatott az ablakon s megint kérte, hogy „Bocsássatok jó emberek“. S miután a hó hullása megszűnt, a nap kisütött, a jó emberek kinyitották az ablakot s „huss“ a madár vigan kirepült.

Ime a mai madárvédelem képe.

Homályosan emlékezem egy kis vers tartalmából a következőkre:

A gyermek szeretné, ha a szabadban éneklő kis

madár az övé lenne. Hívja a madárkát, cukrot, süteményt és aranyos kalitkát, gyöngyétet ígér neki. De a kis madár azt feleli: „Gyöngyebb élet szabadságom az erdőben a zöld ágon“ s az ő madármamája szeretetét nem cseréli el a világon semmivel.

Az újabb olvasókönyvekbe is belekerült „A vadász és a méh“ című kedves kis vers, mely így kezdődik:

Egy méhecske inni akart a gyönyörű patakából;
Magassacska vala a part, nem férhetett hozzá jól.
Csup! — szegény a vízbe esett, majdnem szinte beleveszett,
Nem tanult jól uszni meg...

A vers további meséje az, hogy egy galamb észrevette a vízben fuldokló kis méhecskét, megszánta, fűlevelet szakasztott le s bedobta a patakba, a méh meglátta, reámászott s megszáradva, elrepült. A galamb örült, hogy jól tehetett s egy szomszéd fára repült. Meglátta egy vadász s célbavéve, le akarta löni. Ekkor a méh oda toppan, megszúrja a vadász kezét, a puskafélre durran s a lövésre a galamb elrepül. „Lám beh jól volt jól tenni!“

Ki tagadhatná meg e versnek nevelő hatását? A szánalomérzet felkeltése a hasznos kis méhecske iránt, a jószívű galamb segítése s a jótett hálája mily kedvesen vannak rajzolva.

Régi gyermek-olvasókönyveink állatképei kizárólag nevelő hatásuak. Régi paedagogusaink azért szerepeltették e célból az állatokat, mert jól tudták, mily közel áll az állat a gyermek kedélyvilágához. A gyermeki rossz tulajdonságok ellen is találunk ilyen nevelő hatásu versecskéket.

Kis kutyácskám miért kuttogsz a sutban?
Ahá! látom tejeles bajuszod van.
Nem szégyened, ilyen-olyan rossz szolgám,
Nyálánk macska lesz a neved ezután!

Egyenesen megszegyenítő hatásu versecske a nyálánk kutyáról, melyből a torkos gyermek is okulhat.

A gyermekkor állatmeséinek nevelő hatását a mai olvasókönyv-irodalom nem képes pótolni. A gyermek elválhatlan játszótársa a kutya, a macska, a háziállatok, a galambok, a házi szárnyasok, ott élnek folyton megújuló örömeikkel a gyermek kedélyvilágában, s ha azokat megszerette a gyermekkorban, a felnőtt kor örömei sem lesznek képesek soha feledtetni. Ezért becsesek az olvasókönyvek állatmeséi ma is.

Szerencsés gondolat volt az országos állatvédő egyesülettől a „madárvédő gyermek-liga“ megalkotása

s az állatvédelmi törekvéseknek az iskolába átplántálása, mert ez az igazi tér, hol eredménnyel lehet működni. A gyermek szívilága az, melyet meghódítanunk kell, mit ha elértünk, a társadalmi nevelés problémáját oldottuk meg. Mert az, aki szereti az állatot, aki az állat iránt könyörületet érez, aki törekszik az állat életét kellemessé tenni, védelmében, oltalmában részesíti, annak lesz érzéke az emberi társadalom szükségéi iránt is és segíteni fog tehetségéhez képest minden téren.

Ezért óhajtható lenne, hogy az elemi iskoláink számára szerkesztett olvasókönyvek minél több ilyen nevelő hatású állatverset és elbeszélést vegyenek fel, mert ezeket egyszerű cselekvényekben a gyermek megérti s kedélyvilágára maradandó hatást gyakorol, oktat és nemesít.

Dr. Tóth Mihály.

A hasznos madarak ismeretének terjesztése.

Ebben a kérdésben ismét a gyakorlati amerikaiaktól tanulhatunk. Az Észak-Amerikai Egyesült-Államokban „The National Association of Audubon Societies” c. alatt a madárvédő egyesületek egy nagy tekintélyű szövetséget alkottak, melynek központja Newyorkban van. (No. 141 Broadway, New-York City.) A szövetség a madárvédelem érdekében hatalmas propagandát fejt ki és tekintélyével számos törvényes intézkedést eszközölt ki.

A szövetség tevékenységének egyik ágazatát a nevelés képezi. A szövetség az iskolásgyermekek között

terjeszti a hasznos madarak ismeretét és evégre többek között egész sorozatát adja ki a madárfajták leírásának.

Ezek a kiadványok négy nyomtatott kis nyolcadrét lapra terjednek, melyekből három és fél lap az illető madárfajta jellemzésének, életmódjának, fészkelésének stb. leírására van szánva, befejezésül közöltetnek ama kérdések, amelyekre a tanulók a tanítók segítségével válaszolnak.

Eme leírások mellé egy ugyancsak kis nyolcadrét alakú színes ábra a madár hű képmását mutatja, míg egy másik hasonló nagyságu rajzlapon az ábra csakis

körvonalakban van jelezve, melyet azután a tanuló kiszínezeni tartozik, úgy hogy az elméleti oktatás mellett a színezés műveletével a madár képe maradandón emlékezetébe vésődik.

Előttem fekszik egy ilyen leírás „Red-Headed Woodpecker; Pici; Genus-Melanerpes; Species-Erythrocephalus” (Vörösfejű fakopáncs?)

Kisebbitett alakban mellékeljük a két ábrát azzal a különbséggel, hogy a színes ábrát csak feketében reprodukálhatjuk.

A kérdések, amelyek a tanulók számára a kiadványokban foglaltatnak, felette érdekesek. Ezek közül néhányat ismételünk: Mennyiben segíti a fakopáncs az Egyesült-Államokat az erdők fentartásában? — Mit eszik a vörösfejű fakopáncs? — Talál-e a maga szomszédságában elég táplálékot? — Milyen messziről látja meg a fakopáncs a rovar? — Hogy akadályozhatja meg a fakopáncs üldözését? —yi—

Egyesületi és szövetségi hírek.

A szövetségbe tartozó egyesületek jelentéseiből.

Az O. Á. V. E. elnöke által a szövetségbe tartozó egyesületekhez intézett körlevélre, rövidre fogva a következő válaszok érkeztek:

Nyiregyházi Á. V. E. Balla Jenő alelnök, városi tanácsnok írja: „Az egyesület zajtalanul, de eredményesen működik. Az állatvédelmi, különösen pedig a madárvédelmi viszonyok határozott, sőt feltűnő javulást tüntetnek fel. Leghatásosabb segítőkink a Madárvédő Liga tagjai: a középiskolák, kereskedő és iparostanonciskolák és az elemi iskolák növendékei, akik nemcsak egymást ellenőrzik, hanem másokat is visszatartanak a hasznos madarak pusztításaitól. Ezek a hasznos madarak észrevehetőleg, sőt feltűnően elszaporodtak az utóbbi években.

Másnemű állatvédelemre nálunk nem igen van szükség, mert népünk szereti, gondozza és kiméli állatait.

A város által felállított madáretetőket ugyancsak a város látja el madáreleséggel.

A mesterséges fészkekodukat évenként 70—80 darabbal szaporítjuk . . .

A Gyermeknapról Kubácska István tanító ur buzgólkodásával ismét 800 darabot adattunk el, a város pedig 1000 darabot rendelt és osztatott ki a szegénysorsu iskolás-gyermekek közt az állatvédelmi eszme érdekében . . .

Legutóbb a vértetű elleni védekezésről a tanyai iskolákban tartott előadások alkalmával az előadásokat tartó Mácsánszky Lajos tanító ur a madárvédelemre is kiterjeszkedett, lévén a hasznos madarak leghivebb segítői az embereknek a fák élősdei ellen“.

Szegedi Á. V. E. O. Á. V. E. elnökének körkérésére adott válasz gyanánt írja Lantos Béla titkár: „Egyesületünk iránt az érdeklődést felkelteni igen nehéz volt, mert eddig városunkban igen kevesen gon-

doltak arra, hogy még az állatokat is kell védeni, hogy még ezekkel is kell foglalkoznunk. Azonban a folytonos munka és lankadást nem ismerő szorgalom meghozta a kívánt eredményt, mert az érdeklődés az egyesület iránt napról-napra fokozódik. Különösen nagy befolyással volt erre a mostani év, amikor egyesületünk zászlója alá városunk társadalmának színe-jáva, vezető férfiai csoportosultak . . .

Egyesületünk fentartása, ébrentartása nem kerül nagyobb küzdelembe. A közöny jege meg van törve s egyesületünk halad előre. Üléseink igen látogatottak és tartalmasak.

A tagok tagsági díjaitak rendszeresen és pontosan fizetik; csak elvétve fordul elő, hogy egyik-másik tagunk megkésve fizet.

Az állatvédelmi viszonyok határozottan javulnak úgy annyira, hogy ebben a tekintetben sem lehet megismerni a „régí Szegedet“. A multban tapasztalható, igen gyakori állatkinzások megszűntek s erre az eredményre is büszkén mutathat rá egyesületünk“.

Hontvármegyei Á. V. E. Az egyesület hivatalos előterjesztéséből: „Az egyesület dolgai iránt az érdeklődés évről-évre nagyobb lesz; köszönhető ez tisztikarunknak, kik lépten-nyomon oda törekednek, hogy a közönséggel megismertessék az állatvédelem szükséges voltát. A tagok rendszeren fizetnek, hátralék nincs. A tagok közül többen új tagokat gyűjtöttek. Állatvédelmi viszonyaink javulóban vannak. Az egyesület tagjai között öt darab galambduccetűt osztott ki ingyen azoknak, akik kötelezték magukat a hasznos madarak téli etetésére. Kiosztott továbbá 1000 db a „Lovak téli patkolásá“-ra vonatkozó ismertetést. A Gyermechnaptárakból kiosztottak a vármegyei községi iskolák tanulói között 350 darabot, mely intézkedés nagy rokonszenvvel találkozott, miről az egyesülethez érkezett levelek és jelentések tanuskodnak. Ezekből kivonatilag közöljük a következőket: Walter György egégi tanító: „A küldött gyermechnaptárakat köszönettel vettem s azokat szét is osztottam. Mondhatom, nagyon kellemes benyomást tett a megajándékozottakra“. Bodnár Béla felsőterényi tanító: „A küldött Gyermechnaptárakat növendékeim nagy érdeklődéssel olvasgatják, s többször előadást tartok nekik, hogy ezáltal a nemes eszmét lelkükbe ojtjam“. A nagymarosi áll. elemi népiskola igazgatója: „A tanító-testület az iskolában, valamint az iskolán kívül is mindent elkövet az állat, különösen a madárvédelem előmozdítására. Nemcsak előadásaink keretébe foglaljuk a madárvédelmet, nemcsak, hogy évenként e célból nagyszabású ünnepélyeket tartunk, de most a tél folyamán minden egyes osztálynak ki van jelölve az iskola udvarán egy-egy védett hely, hol a gyermekek a kis madarakat kenyérmorzsával, zsebeikben hozott magvakkal etetik. Ennek eredménye az, hogy Nagymaroson alig van rá eset, hogy valamelyik iskolás-gyermekek a madarak bántalmazása miatt meg kell büntetni“. A gyökösi állami tanító: „A hatás a legnagyobb volt, mert a kiosztott Gyermechnaptár tartalmát elmeséltem és megmagyaráztam“. Terstyánszky Adolf nagykereskenyi tanító: „A Gyermechnaptár, különösen a benne foglalt tanulságos és szilvreható olvas-

mányok igen jó hatást gyakoroltak növendékeim lelkületére. Fogadást is tettem, hogy ezentul nemcsak ők lesznek a madarak igazi jó barátai, de másokat is felvilágosítanak a madarak hasznáról“. Podhraczy Gyula bátorfalusi áll. tanító: „Tanítványaim a Gyermechnaptárt a legnagyobb örömmel fogadták s megígérték, hogy a madarak iránt ezután oly jó indulattal fognak viselkedni, mint azt eddig is tették“. Schmidtberger János szebellébi kántortanító: „Örömmel hallgattam, amikor növendékeim a legnagyobb lelkesedéssel mesélték a Gyermechnaptárban olvasottakat, úgy nekem, mint társaiknak, akik most alig várják, hogy ők is olvashassák“. Az ipolsági róm. kath. elemi iskola osztálytanítója: „A naptárak oly nagy hatással voltak a növendékekre, hogy a legnagyobb lelkesedéssel megígérték, hogy ezentul a kis madarakat tehetségükhöz képest fogják védeni és ápolni“. Böze Albert a dacsókeszi róm. kath. elemi népiskola kántortanítója: „A kiosztás után néhány napra felmondattam tanítványaimmal a Gyermechnaptárban olvasottakat, hogy az éveken át beléjük oltott madárszeretetet ébren tartsam. Meg is ígérték, hogy ha a hó eltakarja a madárkák élelmét, etetőket fognak felállítani, hogy néhány év óta megszorodott madárkánk éhen ne vesszenek“. Zsámbokrétzky Péter ipolynéki főtanító: „Már évek óta szolgálom, bár hallgatólag az ügyet. Községünkben nem található fel gyermek, ki a madarakat vagy más hasznos állatot elpusztítaná. Pedig gyalázatos állapotok uralkodtak e tekintetben nálunk. Ma még a vizisiklót is megbecsülik, dacára annak, hogy a falusi nép a kigyótól irtózik. A gyermekek maguk hozzá össze a madarak téli eleségét. A tizórai felmaradt morzsái a madarak asztalára kerülnek. A Gyermechnaptár kitünően szolgálja az ügyet. Az iskolai év végén mindig figyelmeztetem rá gyermekeimet, s így van öröm, ha megérkezik“. Dankó Endre a bakabányai áll. elemi iskola igazgatója: „A naptárakért fogadják hálás köszönetem őszinte kifejezését. Ami pedig az általam nagybecsült egyesületük célját illeti, legyenek meggyőződve, hogy valamint a multban, úgy a jelenben és a jövőben is az állatok és a madarak szeretetére és azok védelmének terjesztésére minden kínáló alkalmat és eszközt felhasználok, miszerint tanítványaim érzékeny és még romlatlan szívébe ezen nemes érzelmeket minél jobban beleplántáljam. Ehhez hasonló eljárásra buzdítom a velem együtt működő tanítótársaimat is“. Szilárd László ipolybalogi kántortanító: „Tanítványaim örömmel fogadták a szép és hasznos könyvecskét, a többiek pedig sóvárogva nézték, vajha ők is részesei lehetnének ilyen ajándéknak, amiből leginkább megtanulhatnak a hasznos és kedves madárkák szeretetét és védelmét“.

Pozsonyi Á. V. E. Dr. Kováts titkár leveléből: „Egyesületünk a tél folyamán különös gondot fordít az erdei madarak etetésére. A ligeti diszkerterben, melynek százéves odvas fáiban, valamint az ott elhelyezett 50 mesterséges oduban számos zöld és tarka harkály, seregély, csuszka, fakusz, rozsdafark és a cinegék százai fészkelnek. Ott helyen etetjük a nálunk áttelelő madarakat. A ligeti diszkerternek legutóbb egy fél métermázsza madárelédeli bocsátottunk rendelkezésére.

A madarak etetéséről még több iskola-kertben, valamint több magánkertben is gondoskodunk.

A városi erdészeti hivatalnak, valamint kerttulajdonosoknak is etetőszekrényeket ajándékoztunk. Magánkertekben etetőfákat állítottunk fel. A nagyközönséget pedig több újságcikk és egy németnyelvű képes falragasz révén figyelmeztettük a madarak etetésének jelentőségére. Egyesületünknek ezen működése tetemes anyagi áldozattal jár.

A város közönsége egyesületünk iránt élénk érdeklődést tanúsít. Számos kerttulajdonos és természetbarát a madárvédelemmel gyakorlati uton is foglalkozik. Közönségünk az állatkinzások megakadályozása céljából minden rendelkezésére álló eszközt felhasznál.

A városi tanács ezer darab Gyermeknapot szétosztott a szegény iskolás gyermekek körében . . .“

Bajai Á. V. E. Gáspár János titkár leveléből: „ . . . Az állatvédelmi viszonyokat illetőleg itt kevés teendőnk van. A városban a közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőrség, mint több ízben tapasztaltuk, az állatvédelem terén is kitűnő szolgálatot tesz. Ami állatkinzás itt előfordul, az megtorlásban részesül.

A madárvédelem terén tehetünk itt legtöbbet s elismert tény, hogy egyesületünk működésének megkezdése óta mindig több és több a madár úgy itt a városban, mint környékén . . .“

Vasvári Á. V. E. A többször említett körirat, melyben az elnök az állatvédő egyesületek és az állatvédelem állapota iránt bizalmasan tudakozódott, Barabás István igazgató-tanítóhoz, mint ügyvezetőhöz lett intézve. Válaszában előre bocsátja, hogy ő az egyesületnek nem ügyvezetője, hanem csakis madárvédelem-ügyét vezeti. Hogy ezt minő elismerésre méltó sikerrel teszi, annak bizonyosságául leveléből a következő érdekes és örvendetes részt közöljük: „ . . . Iskolás gyerekeimmel olyan szervezetet csináltam, amilyent még nagyobb helyeken sem tudok. Több mint 60 etető van felállítva. Mázszám volt a tél elején tökmag, napraforgómag rendelkezésre. Most is van elég. Aztán van kendermagunk, dióknk, faggyunk. Nem hiányzik semmi eledel — csak az etető- és odukészletekre kellett pénz. Ezeket is a gyermekek csinálják. Akácfaiból oly finom odukat vésnek ki a gyerekek, hogy gyárból sem lehetne különbeket kapni. Mintegy 400 odu van kiakasztva. Van még nálam rendelkezésre vagy 50 drb. Ezeknek az árát (30—40 fillér) a gyermekek gyűjtötték össze. Ugyanis karácsony előtt az itteni helyi lapban „Madarak karácsonyfája“ cím alatt egy lendületes vezércikket eresztettem meg, aztán mentek a gyermekek gyűjteni a madarak karácsonyfájára. Összeszedtek 23 koronát. Ez az én célomra csaknem elég.

A madárvédelem pompásan megy. A gyermekek lelkesülnek érte. Én a célt elérem így. Van cinégenk annyi, hogy ma holnap a verebeket elverik. Az iskolaház három ablakában nyílt kalitkában esznek a szemünk előtt. A gyermekek is örömmel jelentik, hogy majdnem a kezökből esznek már a madarak.

. . . Az egyesület két etetőt állított ki és 100 Gyermeknapot hozatott s ezt ingyen osztotta ki.

Én hoztattam a fogyasztási szövetkezettel 150 darabot, ezeket ujévi ajándékkul osztattam ki a vásárlóknak . . .“

A Temesvári Á. V. E. 1910 december hó 14-ére hirdetett gyermekelődása, mely az első kísérlet volt e téren, fényesen sikerült. A belvárosi községi elemi népiskola felsőbb osztályainak tanulói Rossmann Ferenc és Pánczél Lajos tanítók felügyelete alatt jelentek meg a főreáliskola dísztermében. Ott voltak a középiskolák alsóbb osztályainak tanulói is. Voltak érdeklődő felnőttek is. A tanítószék kellő számban volt képviselve. Legelőször a Hymnuszt énekelték el a gyermekek. Kovácsics Gyula vm. árvaszéki elnök, az egyesület elnöke, meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket s az egyesület céljait röviden feltüntetve, megnyitotta az előadást. Utána Michels Gyula józsefvárosi községi iskolai tanító igen helyes paedagógiai érzékkel s nagy szaktudással oktatta az ifjúságot az állatvédelem eszméire. Reimholz Károly II. oszt. tanuló „Az öreg ló panasza,“ Erl Károly VI. oszt. tanuló a „Madárvédelem“ című verset szavalta igen sikerülten és nagy tettség mellett. Pánczél Lajos tanító, egyesületi titkár buzdító szavai után véget ért e tanulságos ünnepély.

Pápai Á. V. E. Tar Gyula földmives-iskolai igazgató, egyetemi titkár leveléből: „ . . . Állatvédő egyesületünk elég jól működik és tekintettel a Pápan levő másnemű és nagyszámu egyesületekre, most már mintegy 100 tagja van. Az állatvédelem terén tett fontosabb intézkedéseink:

1. A tél folyamán több helyen madáretetőket és odukat állítottunk fel.

2. Az állatvédelemben magukat kitüntető rendőroket a február hóban tartandó gyűlésen 10—20 koronás jutalomban fogjuk részesíteni.

3. Az iskolásgyermekek között a Gyermeknapot terjesztjük.

4. A pápai vasuti állomáson az állatberakodást ellenőriztetjük.“

Á sz.-gotthárdi Á. V. E. Az O. Á. V. E. elnökének körkérdésére adott válasz gyanánt írja Pum Károly alelnök: „ . . . Egyesületünk elég nagy érdeklődés mellett működik . . . A tagsági díjak szépen folynak be . . .“

A Gyermeknapot terjesztése érdekében minden lehető módot felhasználunk, hogy minél szélesebb körben s különösen az iskolában találjon termő talajt. Az újságunkban már több idevágó cikk jelent meg. A tanítóegyleti üléseken is minden alkalommal szóba hozom a naptár terjesztését.“

Temesvári Á. V. E. Pánczél Lajos titkár leveléből: „Az érdeklődés úgy a tagok, mint a társadalom részéről mindinkább élénkülni látszik, különösen azóta, mióta intenzívebb működést fejtünk ki. Nagyban felkeltette az érdeklődést, hogy az állatvédelmi kérdéseket és eszméket napilapjainkban állandóan napirenden tartom; hogy a helybeli háztulajdonosokat mesterséges fészkelőkkel és etetőkkel látjuk el díjmentesen, melyeket községi népiskoláink felsőbb osztályu tanulói a szünetnapokon készítenek. Ezeket a városi iskolaszék díjmentesen bocsátja egyesületünk rendelkezésére. Ily etető-

két s a baranyakárász gyárban készített fészekodukat nyilvános parkjainkban is függesztettem ki megfelelő helyeken, hogy a gyakorlati madárvédelemre vonatkozó kísérleteket mi is megkezdhesük s a társadalom érdeklődését minél inkább felkelthessük. Ránk nézve természetesen legfontosabb volt itt is a madárvédelmi szempont...

Az érdeklődés felkeltésére és fokozására határozta el választmányunk, hogy e tél folyamán egy a nép-, mint a középiskolai tanulók számára állatvédelmi ifjúsági előadásokat rendez az összes városrészekben.

Az első ily gyermekelőadás 1910. dec. hó 14-én volt a belvárosi főreáliskola dísztermében, melyen a nép- és középiskolák alsóbb osztályu tanulói mintegy 300-an jelentek meg...

A többi városrészben is fogunk ily gyermekelőadást tartani. Legközelebb a Józsefkülvárosban Kraemer Frigyes népisk. igazgató, ki lelkes tagja egyesületünknek, vetített képekben fogja ismertetni hasznos hazai emlőállatainkat...

A múlt év folyamán fizető tagjaink kb. 20-al szaporodtak. Ezeken kívül nemdíjas tagoknak fölvtettük városunk összes tanítóit, tanítónőit és óvónőit.

Mint igen örvendetes eseményt jelzem azt is, hogy néhai Demetrovits, szül. Herzog Juliánna, volt verseci lakosnő végredeleltel 1000 koronát hagyományozott egyesületünknek.

A f. évi Gyermeknapról körül 1000 darabot juttattunk a tanulóifjúság kezébe s ennek terjesztésére megtettük az összes szükséges lépéseket. Ismerttettem s hirdettem lapjainkban s az összes iskolák igazgatóit átíratban kértük fel azok ajánlására.

Átíratban fordultunk a helybeli főkapitánysághoz is, hogy a rendőrlégénységet állatvédelmi ellenőrző teendőire kioktassuk s a felmerült állatkinzási esetekben érélyes eljárásra felkérjük...

Általában örömmel jelenthetem, hogy állatvédelmi viszonyaink javulófélben vannak, az érdeklődés élénkülő irányt mutat s hogy tagjaink pontosan fizetnek..."

Esztergomi Á. V. E. Marosi József elnök leveléből: "... Kis városunkban 35 egyesület van és mi azok között a legszerényebbek egyike és úgy állunk, mint az uttörők. Rögös pályán, töretlen uton, de nem csüggedve. Leghívebb barátja egyesületünknek a tanítói kar; ezek kiveszik maguknak egész részüket. Gyermeknapot az ő is hozatnak. Először beszédik jobb szülők gyermekeitől a tizfilléretet, meghozatják a naptárakat és csak azután jutnak az ingyennaptárak kiosztásra."

Nagyvárad Á. V. E. Dr. Tóth Mihály alelnök leveléből: "... Az állatkinzásokat illetőleg nincs elég rendőrszem, kinek segélyét igénybe vehetnők. De azért némi javulás mutatkozik e téren. Ugy a közönység, mint a tanulóifjúság már annyit megtesz, hogy legalább szó nélkül nem hagyja a brutalitásokat s ez is eredmény..."

Iskoláinkban a tanulóifjúság körében szépen terjednek az állatvédelmi eszmék, de még itt is mindig tág tér kínálkozik a működésre.

Tagjaink száma állandó, a kilépetteket az ujonnan belépők kiegészítik...

A Gyermeknapot, mint kitűnő eszközt az állatvédelmi nevelésnek, propagáljuk.

Egyesületünk 400 példányt osztott ki, de tudomásom van, hogy az elemi és más iskolákban is történtek rendelések...

Szegedi Á. V. E. március 25-én d. u. 4 órakor a városháza termében rendes közgyűlést tart, melyre a tagok meghívotnak.

Az O. Á. V. E. körlevele a Madarak és Fák Napjáról beküldendő jelentések tárgyában.

299/1911. sz.

Budapest, 1911. február 13.

Nagyságos Tanfelügyelő ur!

A m. évi márc. 22-én 287. sz. a. bátrak voltunk a kir. tanfelügyelő urakat a Madarak és Fák Napjának megünneplése érdekében egy körirattal terhelni, melyben többek között kértük, hogy a nevezett nap megünnepléséről szóló iskolai jelentéseket hozzánk beküldeni sziveskedjenek, hogy azokat feldolgozva összeállíthatassuk és úgy egy megközelítő tájékozást nyerhessünk az intézmény fejlődéséről.

A kir. tanfelügyelő urak tulnyomó nagy száma szives volt kérésünket figyelemre méltatni és az iskolai jelentéseket hozzánk juttatni.

Midőn ezt örömmel megállapítjuk, forró hálánkat fejezzük ki mindazoknak a kir. tanfelügyelő uraknak, akik az iskolai jelentések beküldésére vonatkozó kérelmünket már az első alkalommal teljesíteni sziveskedtek.

Ily módon sikerült az ország legtöbb részéből annyi adatot szereznünk, hogy a feldolgozás és összeállítás megkísérlésére bátortást nyerhetelt egyesületünk.

A munkával Fodor Árpád főgimnáziumi tanárt, az állatvédelem egyik régi hívét és ápolóját biztuk meg és munkájának eredményét „A Madarak és Fák Napjáról szóló Iskolai Jelentések I. Évkönyve. 1910.” című kiadványunkat van szerencsénk mellékelve Nagyságodnak tisztelettel bemutatni azzal a hozzáadással, hogy egyidejűleg intézkedtünk aziránt, hogy az Évkönyvnek egy-egy példánya mindam az iskoláknak közvetlen megküldessék, amelyekből jelentéseket vettünk.

Mint azt már fentidézett köriratunkban is jeleztük, ez első összeállítást figyelemmel a kezdet nehézségeire pusztá kísérletnek tekintettük és ez a körülmény szolgáljon mentségünkül azokért a hiányokért vagy hibákért, melyeket Nagyságod esetleg e füzetben észlelne és melyekért ugyane szempontból Nagyságodnak kegyes elnézését kérjük ki.

Nagy hálára kötelezne Nagyságod, ha esetleges észrevételeit velünk közölni kegyeskednék, hogy azokat jövőre figyelembe vehessük.

Ezekből folyólag a kir. tanfelügyelő urakat tisztelettel felkérjük, hogy a Madarak és Fák Napjának intézményét továbbra is teljes melegséggel felkarolni és ebben a szellemben a tanítóifjúság érdeklődését és buzgalmat ébren tartani kegyeskedjenek.

Nevezetesen pedig *tiszteletteljesen kérjük* Nagyságodat, *méltóztassék a folyó iskolai évben is intézkedni aziránt, hogy a Nap megünnepléséről szóló iskolai jelentések Nagyságodhoz záros határidő kitűzése mellett beküldessenek, Nagyságod pedig ezeket egybegyűjtve, egyesületünkhöz juttatni kegyeskedjék.*

Midőn bátrak vagyunk megjegyezni, hogy részünkről örömmel készek vagyunk a szóbanforgó intézményt anyagi erőnk határáig érő áldozattal is előmozdítani, van szerencsénk jelenteni, hogy *bármely néptanítónak kívánságára* ingyen és portómentesen megküldjük: „Miként Ünnepeljük a Madarak és Fák Napját?” c. kiadványunk első és most nyomtatás alatt álló második sorozatát is. Az első sorozat öt, a nyomtatás alatt levő második sorozat nyolc pályamunkát tartalmaz, melyek utmutatásokat és mintaelőadásokat foglalnak magukban.

Kiváló tisztelettel maradtunk Nagyságos Tanfelügyelő Úr, az Országos Állatvédő Egyesület nevében
Monostori Károly, *Máday Izidor,*
 kir. tanácsos, főtítkár. ny. min. tanácsos, elnök.

IRODALOM.

„Madárvédelmi törekvések Magyarországon”. Irták: *Máday Izidor és Chernel István.* Ára 3 korona. Megrendelhető az „Országos Állatvédő Egyesület”-nél Bpest, IX., Ernő-utca 11—13.

A 194 oldalra terjedő szép kiállítású füzetben az állatvédelmi irodalomban hirneves szerzők esetelik igen érdekesen a cimben foglalt törekvések történetét Magyarországon s a társadalmi szervezkedést, mely e kérdés előbbvitelében maig megnyilvánult. Külön részben tárgyalják társadalmunk tevékenységét a madárvédelem terén s mindezekben annyi érdekes és fontos tudni valót sorolnak fel, hogy igazán csodálattal telünk el a fölött, hogy ime hazánkban jóval előrehaladottabb állapotok forognak fenn a hasznos madárvédelem szolgálatában, mint sok helyen a külföldön.

Rendkívül érdekes, tudni szükséges adatok vannak aztán a füzet „Függelék” nevű részében. Nem kevesebb, mint 21 tételben tárják ebben a szerzők az olvasó elé az erős, hatalmas mozgalmat, amelyet az illetékes forumok megindítottak, folytattak és folytatnak mindmaig, általában az állatvédelem s különösen a madárvédelem érdekében.

Valóban, gondolkodóba kell esnie e füzet olvasójának a fölött, hogy minő rugók hajthatták az intézőket e kérdésben, hogy oly beható, oly nagyszabású intézkedések életre keltésének kísérletétől vissza nem riadtak. Erős rugók voltak ezek: a közjóra törekvésnek becsülésre méltó rugói s csak örvendenünk lehet, hogy már is fényes eredményekre tekinthetnek vissza a jeles, derék, önzetlen munkások.

Rajtunk, a nagyközönségen a sor, hogy még fényesebb eredmények elérésére segítsük e nagy hordozóerejű, közérdekű törekvést pártfogásunkkal.

Nem sokból áll ez! Szegődjünk tagokul az Országos Állatvédő Egyesülethez, vagy a vidéki, közös kötelékbe tartozó állatvédő egyesületekhez; filléreinkkel hazánk egyik közgazdaságilag is igen fontos és erkölcsi szempontból is nyomatékos ügyét fogjuk eként szorgálni.

r. r.

„A Madarak és Fák Napjáról szóló iskolai jelentések I. Évkönyve”. Az Országos Állatvédő Egyesület megbízásából összeállította *Fodor Árpád.* Kiadta és ingyen terjeszti az „Országos Állatvédő Egyesület”.

Nem ismeretlen e lapok t. olvasói előtt, hogy gróf Apponyi Albert volt kultuszminiszter, az O. Á. V. E. kérelmére 1906 év tavaszán kötelezővé tette erre vonatkozó 26120. számú körrendeletében az u. n. „Madarak és Fák Napja”-nak az elemi iskolákban való megünneplését, az O. Á. V. E. pedig 1910-ben 287. sz. a. kelt körlevelében felkérte az ország tanfelügyelőit az ezen ünnepély megtartásáról szóló iskolai jelentések beküldésére.

1407 iskola ily jelentését küldte be 54 tanfelügyelő s ezen jelentések alapján állította össze Fodor Árpád főgimnáziumi tanár a szóban forgó Évkönyvet.

A 84 oldalra terjedő füzetben az érdekes szerkesztő meleg ügyszeretettel, avatott tollal dolgozta fel a nagyterjedelmű adathalmazt. Tájékoztató sorrendben adja elsőben is az ünnepélyek általános mozzanatait, aztán eseteli a nevezetesebb ünnepélyek részleteit is; felsorolja névszerint az iskolákat, a rendező tanítókat, s azokat, akik előadást, beszédet tartottak. Érdekes következtetéseket von le az ünnepély üdvös hatását illetőleg a tanító-személyzetre, a szülőkre, közönségre és tanítványokra és eredményében ez első kísérletet is igen figyelemreméltónak találja.

Nem kétséges, hogy ez első kísérlettel a jég megolván törve, a jövő évről szóló Évkönyvben még fényesebb eredményekről lehet majd beszámolni.

Paedagogus.

„Kultura”. Ily címen egy havonként megjelenő folyóiratot ad ki Sopronban a *Röttig G. és fia* cég.

A „Kultura” szembehelyezkedik azzal az új iránnyal, amely a mai írók egy részének tisztán az érzelmi életet visszatükröző munkáiból táplálkozik és az a célja, hogy jól szerkesztett, a legkényesebb igényeknek is megfelelő családi lapot adjon a művelt magyar közönség kezébe.

A „Kultura” minden hó 25-én jelenik meg Ámon Vilmos szerkesztésében és az ország legjobb íróinak és művészeinek közreműködésével. Előfizetési díj egy évre 20 korona, fél évre 10 korona.

MADÁRVÉDELEM.

Madarak és Fák Napja Németországban. A „Das Land” c. folyóirat szerint Németországban egyelőre kísérleteznek a „Madarak és Fák Napjának” megtartásával. Az 1908. évben Hannover tartomány, és 1909-ben Szászország egy-egy tanfelügyelői kerületében tartottak

a tanítók ily ünnepélyt az illetékes hatóságok hozzájárulása és Lindner ornithologus utmutatása mellett. A nevezett folyóirat közleményeiből kitűnik, hogy igen nagy anyagot karoltak fel, talán tulokat is, tekintve, hogy a népiskola (Dorfschule) felső és középosztályai vettek részt az ünnepélyben. Reggel 7 órakor énekkel indultak ki a faluból. Ezt a szabadban végzett ájtatosság követte; a határban megfigyelt madárhangok kikérdése; megfigyelések, a közeli erdő meglátogatása; ornithologiai megfigyelések és dendrologiai szemléltető oktatás az erdőben; a tanító különféle oktató előadásai, a gyermekek szavaltatai; a fa és a madár, a mondában, a mesében és a közmondásokban; az okszerű fa- és madárvédelem indokai, eszközei és céljai fölötti beszélgetés; a fák és madarak gazdasági jelentősége és ethikai-esztetikai méltatása; az állat- és növényvédelemnek a szívet és kedélyt érintő valláserkölcsei jelentősége; gyakorlati utmutatások a fák ápolásáról és védelméről.

yi.

Állatvédelem általában.

Eperjes város az állatvédelem szolgálatában. Bohrand Lajosnak az „Eperjesi Lapok“-ban megjelent becses közleményeiből értesülünk, hogy ott az á. v. e. közbenjárására a Flaubert-fegyverek használatában gyönyörűséget találók ellen polgármesteri határozat hozott s az ezen fegyverrel üzőit madárlövészet az engedéllyel nem bírókra nézve kihágásnak minősített. Utasítottak az illetékes közegek, hogy az ily kihágókkal szemben úgy járjanak el, mint az orvadászokkal.

Az eperjesi rendőrkapitány Saly Győző ur, a lovak tulterhelése tárgyában a téli időnyre oly rendeletet adott ki mint a székesfővárosi rendőrfőkapitány a mult év végén.

Jelzi az író, hogy kívánatos volna a temetőket madárvédelmi területekké alkotni s megemlékezik még az orsz. állatvédő egyesület 1911. évi gyermeknaptáráról, melyet erősen megdicsér.

Bolhás kutyák kezelése. (Egyszermind felelet egy erre vonatkozó kérdésre.) Amennyiben a kutya bolhája nemcsak az állat testén üt tanyát, hanem környezetében is tartózkodik és szaporodik, így nevezetesen tartózkodási és fekvő helye porában, a padló és egyéb berendezés hasadékaiban, réseiben, nem elég azt magán a testen üldözöbe venni és pusztítani, hanem kell e közvetlen pusztítással egyúttesen közvetve is megtámadni. Gyakran elégséges az ebnek hetenként kétszer langos vízben való megfürdőtése s a közbe eső napokon kifésülése és alapos kikéfélese s az egyidejűleg végrehajtott tisztogatása a tartózkodási helynek és berendezéseinek.

Megfontolandó, hogy az ebre (és macskára is) az ember bolhája is átmegy és viszont, kérdésessé válhat tehát a siker akkor, ha netán az emberek is el vannak lepve bolhával s az ellen se küzdenek elég hathatósan.

Nagyobb mértékű bolhásság esetén indokolt az előbb jelzett intézkedésekkel egyidőben bizonyos sze-

reket is igénybe venni. Jó szolgálatot tesz az oly langos vízben való fürdőtés, amelyben 2—3%-től erősségében jó kreolin van elkeverve. Ebben (3 nap mulva megismételve) kézzel, kefével való mosással fürdőtendő a kutya, ügyelettel arra, hogy a szemeibe ne jusson a fürdővíz.

Használ még a felerészből benzinnel kevert vízzel való gyökeres bepermetezése a bőrnek, avagy az előbb gyengén benedvesített bőrnek ázsiai rovarporral való beszórása.

Ha egyes, értékesebb ebről van szó, a drága, de igen hatásos rovarpor használata indokolt. Mo.

HIREK.

Személyi hírek. *Zalai Fenyvessy Adolf*, az országgyűlési gyorsiroda főnöke, sok évi buzgó szolgálata elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet kapta díjmentesen a királytól. Őfelsége a király évtizedekre terjedő kiváló munkát érdemesített ez esetben a méltó jutalomban. Mi külön örömmel üdvözljük a kitüntetettét. Fenyvessy Adolf és Werther Alvin pendítették meg Herman Ottónál 1882-ben a mai Állatvédő Egyesület megalakítását és az első tisztikarban Fenyvessy mint az egyesület könyvtárnoka foglalt helyet. — *Dr. Balogh Sándor* urat, a magyar tudományegyetem diszokleveles jogtudorát Őfelsége a király udvari tanácsossá nevezte ki. Örömmel közöljük e kitüntetést, mely egyesületünk egyik legrégebbi hívét érte. — *Rétháti Kovácsics Gyulát*, temesvármegyei árvászéki elnököt, a Temesvári Állatvédő Egyesület elnökét Őfelsége a király a vaskorona-rend adományozásával tüntette ki. Örömmel adjuk e hirt és szerencsekívánatainkat fejezzük ki a Temesvári Állatvédő Egyesület elnökének, akihez Egyesületünk a Szövetség nevében is üdvözlő-iratot intézett. — † *Pletnits István*, dr. Pletnits Ferenc celldömölki ügyvéd és földbirtokos egyetlen fia 21 éves korában február 22-én elhunyt. A legnagyobb részvétellel emlékezünk meg e szomorú gyászesetről, mely mélyen sújtotta dr. Pletnits Ferenc, a Celldömölki Állatvédő Egyesület ügyészét és közbecsülésben álló családját.

Madarak és Fák Napja Pestvármegyében. Pestvármegye kir. tanfelügyelője, dr. Petri Mór kir. tanácsos, tankerületének tanítóságához rendeletet intézett, melyben a Madarak és Fák Napjának megtartását vármegyeszerte május 9-re tűzték ki és a nap megünnepléséről szóló jelentések beküldésének határideje gyanánt június elejét állapította meg. Az iskolai jelentéseknek többek között a következő kérdésekre kell kiterjeszkedniök: Az iskola tanulóinak száma? Az ünnepély csupán a tantermekben tartott vagy a szabadban is? Faültetés történt-e, mikor és milyen csemetével? Milyen volt az ünnepély műsora? Az Orsz. Ifjusági Madárvédő Liga szervezésének volt-e szerepe az ünnepélyben? Kik vettek részt az ünnepély rendezésében? Mennyi és milyen közönség volt jelen? — A szóban forgó rendeletben továbbá a tanítók felhivatnak arra is, hogy mivel a

szerte duló madárrítás, fészekdulás és tojásszedés leg-
hasznosabb madaraink eltűnédezését vonja maga után,
a tanulók a gummipuskák és parittyák használatától
szigoruan eltiltandók. Teljes elismeréssel adózunk a
tanfelügyelő urnak ezért a mindig időszerű és helyes
intézkedéseért.

Tagmozgalom. Beléptek f. é. január és február
hóban rendes tagokul: Dabasi Halász Géza mérnök,
Ujváry Károlyné, özv. Lőw Károlyné, Kasper József,
Gruner Mária, Roti Vince tanuló, Prónay Sándorné,
mélt. Palugyay Mórincné, Gondá János tanító, Boldog
Balázs okl. tanár, Tuchinszky Béla gazdálkodó, Tintera
József, Tóth Mihály, Akay Géza int. növendék, Rehák
Kornélia.

Az orsz. állatvédő egyesület céljaira adakoztak folyó
évi január, február hónap: Schiller Mór 5 kor., özv.
Vangyel Pálné 2 kor., dr. Mariska István (állatvédőház
céljaira) 10 koronát.

Az Országos Ifjúsági Madárvédő Ligába 1911 január
1-től március 3-ig beléptek: Lugmayer Ferenc ig. tanító
(Mihályfa) által 100 tag, Szabó Endre tanító (Alsó-
verecke) által 40 tag, Állatvédő Egyesület (Resicabánya)
által 200 tag, Németh György vezető-tanító (Diszel)
által 150 tag, Ovárdics Antal kántortanító (Csapod) által
300 tag, Városmajor-utcai közs. elemi iskolai igazgató
(Budapest) által 100 tag, Szlechta Frigyes rk. tanító
(Zomba) által 20 tag, Konrád András (Versecz) által
30 tag. Összesen 940 tag.

Az élő állatokon végzett tudományos kísérletek
határainak megállapítása érdekében a Németbirodalom
állatvédő egyesületeinek szövetsége a legutóbb Berlin-
ben tartott nagygyűlésen egy pályadíj kiírását határozta
el. E célra 3000 márka alapot gyűjtöttek. A pályázati
feltételek szerkesztése céljából öttagu bizottságot kül-
döttek ki, melyben jogászok, orvosok és állatorvosok
foglalnak helyet.

—yi—

Adatok gyűjtése a vak lovak számáról. A m. kir.
földmivelésügyi miniszter 1910. december 5-én kelt

105,974. sz. körrendelete. (Valamennyi járási és városi
magyar királyi állatorvosnak.)

Adatokat kívánok beszerezni a vak lovak számá-
ról. Felhivom e célból a járási és városi m. kir. állat-
orvosokat, hogy a jövő évi tavaszi haszonállatvizsgá-
lat alkalmával gyűjtsenek erre vonatkozólag megfelelő
adatokat és azokat a helyhatósági állatorvosok által
beküldött adatokkal együtt működési területükre vonat-
kozólag községenként jegyezzék a csatolt kimutatásba
és az így kitöltött kimutatást 1911. évi május elsejéig
küldjék a törvényhatósági m. kir. állatorvoshoz.

Utasítom állatorvos urat, hogy abban az esetben,
ha a vizsgálatok alkalmával valamely községben fel-
tűnő nagy számban találna vak lovat, arról az I. foku
hatósághoz is tegyen jelentést és az állattulajdonoso-
kat az állatokkal való kíméletes bánásmódra figyel-
meztesse és őket az állatok megfelelő tartása és gon-
dozása felől oktassa ki.

Ez utóbbi figyelmeztetés bizonyára arra vonat-
kozik, hogy az állatorvosok törekedjenek felvilágosi-
tani a lőtulajdonosokat arról, hogy bizonyos szem-
bajokra a fogékonyság öröklődhetik, ily szemhajos
tenyészállatok használatától tehát lehetőleg óvakodjanak;
óvakodjanak továbbá az ostornak kíméletlen használa-
tától, mert az is megvakítással járhat; mellőzzék egy-
ben a túlterhelést, mely folytonos és nagyfoku vér-
bőséget idézhet fel a szemekben s így megvakulásra
vezethet; végre pedig mellőzzék a kantár szemellenzőit,
melyek nemkülönben okot szolgáltathatnak a szem
meghibásodására, az állat megvakulására.

Helyesbítés. „Soproni Állatvédő Egyesület.“ Az
„Állatvédelem“ f. évi első számának 7-ik oldalán, má-
sodik hasáb, 3-ik pontjának 2-ik sora után a követ-
kező sorok nyomtatás közben kimaradtak:

„Bauer Ottó és Rupprecht Olivér urak husz-husz
koronával, Szemes Zoltán ur öt koronával és Eigner
István ur három koronával.“

Szerkeszti MONOSTORI KÁROLY kir. tanácsos,
főiskolai nyugd. tanár, egyesületi főtítkár, felelős szerkesztő.

TARTALOM: Visszaemlékezés a tanuló korból. — A hasz-
nos madarak ismeretének terjesztése. —
Egyesületi és szövetségi hírek: A szövetségbe tartozó egyesületek
jelentéseiből. — Szegeci Á. V. E. közgyűlése. — Az O. Á. V. E.
körlevele a Madarak és Fák Napjáról beküldendő jelentések tár-
gyában. — **Irodalom:** „Madárvédelmi törekvések Magyarorszá-
ban“. — „A Madarak és Fák Napjáról szóló iskolai jelentések
I. Évkönyve“. — „Kultura“. — **Madárvédelem:** Madarak és Fák

Napja Németországban. — **Állatvédelem általánban:** Eperjes város
az állatvédelem szolgálatában. — Bolhás kutyák kezelése. —
Hírek: Személyi hírek. — Madarak és Fák Napja Pestvármeg-
gyében. — Tagmozgalom. — Az orsz. állatvédő egyesület cél-
jaira adakoztak. — Az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga. — Az
élő állatokon végzett tudományos kísérletek határainak megállapi-
tása. — Adatok gyűjtése a vak lovak számáról. — **Helyesbítés.**

Az Országos Állatvédő Egyesület

helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

Az ember és a kutya. Védekezés a veszetheg ellen.
Irta: K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki
bíró. Ára 30 fillér.

Vogelschutz-Bestrebungen in Ungarn. Organisie-
rung der gesellschaftlichen Mitarbeit. Von Isidor
von Máday. Ára 2 korona.

Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi
működése és az állatvédelmi törekvések Magyar-
országban. Irta: Máday Isidor. Ára 1 korona.

Die fünfundzwanzigjährige Tätigkeit des Landes-
Tierschutzvereines und die Tierschutzbewegung
in Ungarn. Von Isidor von Máday. Ára 1 korona.

ÁLLATVÉDELLEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

MEGHÍVÓ.

Az Országos Állatvédő Egyesület rendes évi közgyűlése, a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének nagygyűlésével egyetemben, f. évi május hó 14-én (vasárnap) d. e. 10 órakor, az Országos Gazdasági Egyesület nagytermében (IX., Köztelek-utca 8.) fog megtartatni.

Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az O. Á. V. E. és a M. Á. V. E. Sz. mult évi működéséről titkári jelentés. 3. A M. Á. V. E. Sz.-hez csatlakozott új egyesületek bejelentése. 4. Az O. Á. V. E. 1910. évi pénzkezelésének és vagyonmérlegének bemutatása. 5. Az O. Á. V. E. számvizsgáló bizottságának jelentése. 6. Az O. Á. V. E. 1911. évi költségvetése. 7. Az O. Á. V. E. számvizsgáló bizottságának megválasztása és esetleg a választmány kiegészítése. 8. A M. Á. V. E. Sz. közlönyének ügye (alapsz. 7. §.). 9. A M. Á. V. E. Sz. titkárának megválasztása. 10. Az Állatok élve boncolása ellen küzdő Egyesület ügyvivő alelnökének irata. 11. Esetleges indítványok, melyek előzőleg az O. Á. V. E. (alapsz. 24. §. 6.), illetőleg a M. Á. V. E. Sz. (alapsz. 12. §.) elnökségéhez beadattak.

Budapest, 1911. április 7.

Az Országos Állatvédő Egyesület és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége.

Miniszteri körrendelet madárvédelmi ügyben.

(A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendelete madárvédelem tárgyában.)

Lapunk f. évi 2-iki számában ígéretet tettünk arra, hogy a hazánkban folyó madárpusztításról meg fogunk emlékezni. Ez ígéretünket beváltva, közöljük a következőket:

Értesüléseink e tekintetben kiterjednek az ország több részére, de legmesszebbmenően a székesfővárosra és környezetére, ahol mindennemű madárnak üzletszerű elfogása és forgalombahozása valósággal óriás mérveket ölt.

Már a főváros erdőmesteri hivatalának közléséből látjuk, hogy a madárelfogásban tettes emberek nagy száma vonatott és vonatik felelősségre s egészen elijesztő adatokról van tudomásunk e téren más vidékekről és kivált Budapest vidékéről, egy fővárosi madárkereskedő konkrét feljegyzéseiből.

Az orozva és kétes engedélyhez kötött alapon madarászók száma valósággal légió már hazánkban is, akár Olaszországban, a madárpusztítás e klasszikus hazájában, és nem tulhajtott ennél fogva aggodalmunk, hogy ha ez tovább így megy, a rovarirtó hasznos éneklő madár ma-holnap ritkasággá válik nálunk.

E mélyen elszomorító állapotok orvoslására kétségtelenül kitérő szer az O. Á. V. E. „Ifjúsági Madárvédő Liga“ című intézménye s „Madarak és Fák Napja“ nevű alkotása, de ezek inkább csak a serdülő gyermekvilág madárpusztításának enyhítésére valók, az iparszerűen madarászással foglalkozó felnőttek galád-ságával szemben azonban semmiesek. Kellett hát, hogy ezek ellen is történjék újra is valami, mert a fennálló törvények s rendeletek végrehajtásában nagy az erre kedvezőtlen hézag.

Ezt látva, az O. Á. V. E. kérvényt intézett a földmivelésügyi miniszter urhoz, aki intézkedett is e tárgyban következő rendeletével:

„15460—XI-3. 1911. sz. Valamennyi törvényhatóságnak. Az állatvédelem terén hazánkban az utóbbi években észrevehetőleg javul a helyzet. Különösen örvendetes ezen körülmény a hasznos madarak védelme szempontjából, mivel ezzel a kártékony rovarok csökkenése karöltve jár.

Kétségtelenül megállapítható itt is az iskola üdvös befolyása, gondoskodva lévén ott arról, hogy a gyermekek fogékony szíve a madarakat szeretni tanulja és mezei gazdaságunk érdekében megvédelmeze.

Sajnos azonban, hogy társadalmunknak iskolát kerülő, vagy az iskoláztatás jótéteményétől bármely okból megfosztott egyedei még mindig kegyetlen pusztítást visznek véghez a madárvilágban s ezáltal a mezőgazdaságon kívül a gyümölcsészetek is nagy kárt okoznak.